

MARKNADSDOMSTOLEN
AVSKRIFT
DOM 2000:30
2000-12-15 Dnr C 22/00

KÄRANDE J. R. med uppgiven firma Bilnet,
390924-0057, Södergatan 13 A, 195 34 MÄRSTA

SVARANDE SPC Super Personal Computer Trading i Uppsala AB,
556299-2247, Box 23027, 750 23 UPPSALA
Ombud: förbundsjuristen L. K., Köpmännens
Juridiska Byrå AB, 105 61 STOCKHOLM

SAKEN marknadsföring genom telefax

DOMSLUT

Marknadsdomstolen förbjuder SPC Super Personal Computer Trading i Uppsala AB vid vite av tvåhundra tusen (200 000) kr att vid marknadsföring till fysisk person använda telefax med eller utan automatuppringning utan mottagarens uttryckliga medgivande på förhand.

SPC Super Personal Computer Trading i Uppsala AB förpliktas att ersätta J. R. för dennes rättegångskostnader med elvatusenfyrahundra (11 400) kr. På beloppet skall utgå ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för Marknadsdomstolens dom till dess betalning sker.

YRKANDEN

J. R. (R.) har yrkat att Marknadsdomstolen förbjuder SPC Super Personal Computer Trading i Uppsala AB (SPC) vid vite av 200 000 kr att i sin marknadsföring utan mottagarens uttryckliga medgivande använda fax med eller utan automatuppringning.

SPC har bestritt R:s talan.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

PARTERNAS TALAN

Parterna har anfört i huvudsak följande.

R.

Åren 1994-1995 inhandlade R. en datorutrustning samt servicetjänster avseende denna av SPC. I samband med köpet, som skedde kontant, lämnade R. uppgifter om hur han kunde kontaktas. R., som är konsult, arbetade vid denna tid tillfälligt hos SIAB men hade sitt kontor i hemmet i Märsta. Under år 1999 och början av år 2000 förekom det sporadiska påringningar till hemtelefonen nattetid utan att någon svarade när R. lyfte på luren. När påringning hade skett en gång natten mellan den 25 och 26 maj 2000 och en gång påföljande dag samt det stod klart att det var fråga om någon sorts automat, kopplade R. in en nummerpresentatör. Natten mot den 27 maj 2000 ringde telefonen fyra gånger och det visade sig att påringningarna kom från SPC. Med anledning härav kontaktade R. SPC som lovade att ta bort R:s uppgifter ur registret. Därefter upphörde de nattliga påringningarna. Vid senare kontakt med SPC:s verkställande direktör hävdade denne att företaget hade rätt att sända fax till kunder som lämnat sitt faxnummer och han bad inte om ursäkt.

Grunden för talan utgörs av 13 a § marknadsföringslagen (1995:450) (MFL). SPC har genom användande av automatfax sänt ringsignaler mitt i natten. Att registret innehåller fem år gamla uppgifter borde vara en anledning till att kontrollera dessa. Det kan också ifrågasättas om ett kontantköp fem år efter köptillfället kvalificerar någon att kallas kund. Att någon överlämnar sitt visitkort med påtecknat faxnummer kan inte anses innebära att denne därigenom lämnar sitt samtycke på förhand på det sätt som föreskrivs i paragrafen till obeställd faxburen reklam. R:s faxapparat har sedan flera år inte varit kopplad till hans telefonnummer.

SPC

SPC har tidigare tillhandahållit information om företagets produkter till kunder, vilket har varit uppskattat. Det har inte skett något utskick per fax till potentiella kunder utan att dessa har givit sitt samtycke därtill. Av olyckliga omständigheter har R. sedan stadgandet i 13 a § MFL trätt i kraft blivit uppringd vid sju tillfällen under tre dagar. Sedan han påtalat detta för SPC har meddelandena upphört och R:s uppgifter strukits ur bolagets register. Vid bedömningen bör beaktas att R. är näringsidkare. Stadgandet i 13 a § MFL är främst avsett att skydda fysiska personer även om enskilda firmor intar en viss särställning. Lagstiftningen är ny och det är svårt för en enskild företagare att i alla avseenden vara insatt i nya bestämmelser för att sedan vidta åtgärder. R. har inte före lagens ikraftträdande påtalat sitt missnöje. SPC har vidtagit åtgärder för att följa gällande lag. Ett förbud är under rådande omständigheter inte behövligt. I vart fall skall ett förbud inte förenas med vite. Genom att vidta rättsliga åtgärder har R. föranlett en onödig rättegång, varför han har att svara för SPC:s kostnader i målet.

ÅBEROPAD BEVISNING

R. har som skriftlig bevisning åberopat två brev av vilka det ena avsänts av R. till SPC och det andra utgör bolagets svar.

DOMSKÄL

Enligt 13 a § första stycket MFL får en näringsidkare vid marknadsföring till en fysisk person använda telefax eller sådana uppringningsautomater eller andra liknande automatiska system för individuell kommunikation som inte betjänas av någon enskild, bara om den fysiska personen har samtyckt till det på förhand. Bestämmelsen, som trädde i kraft den 1 maj 2000, innebär ett genomförande av de år 1997 av Europaparlamentet och rådet beslutade teledataskyddsdirektivet och distansavtalsdirektivet (97/66/EG och 97/7/EG) såvitt avser obeställd reklam. Med obeställd reklam avses reklam som förs över till mottagaren utan att denne varit aktiv för att få reklamen eller genom sitt uppträdande får anses ha visat intresse för att få reklamen.

Bestämmelserna i 13 a § MFL avser att skydda fysiska personer mot obeställd reklam. I motiven till lagen (prop. 1999/2000:40 s. 18) uttalas att det innebär att även fysiska per-

soner som har enskild firma och som är mottagare av reklam i deras egenskap av näringsidkare omfattas av lagens skydd. Av handlingarna i målet framgår att R. bedriver näringsverksamhet under enskild firma. SPC:s invändning om att R. i egenskap av näringsidkare inte omfattas av lagen lämnas därför utan avseende. Det är ostridigt att R. sedan bestämmelsen i 13 a § första stycket MFL trätt i kraft erhållit ett flertal telefaxmeddelanden från SPC. Parterna är dock inte överens om huruvida R. har samtyckt till att få sig tillsänd reklam. I motiven till bestämmelsen (prop. s. 40) anges att det samtycke på förhand som krävs skall vara uttryck för en otvetydig viljeyttring. Ett s.k. hypotetiskt samtycke anses enligt motiven inte kunna godtas, hur välgrundad gissningen om den enskildes inställning än är. Inte heller, anges det, kan ett s.k. tyst samtycke godtas, t.ex. att den enskilde informeras om en viss behandling och sedan ges en frist att motsätta sig den men inte avhörns innan fristens utgång. Ett s.k. konkludent handlande skulle emellertid, enligt motiven, kunna konstituera ett samtycke, t.ex. när en enskild lämnar efterfrågade uppgifter efter att ha fått information om hur dessa skall behandlas och om att det är frivilligt att lämna uppgifter samt om att ett uppgiftslämnande betraktas som ett samtycke.

Av utredningen i målet framgår att avsevärd tid förflutit från det att R. lämnade sitt faxnummer till SPC till dess att han mottog de aktuella uppringningarna. Den kundrelation som förevarit mellan R. och SPC kan inte konstituera ett samtycke till att erhålla reklam. Inte heller i övrigt har av SPC framförts någon omständighet som skulle kunna utgöra stöd för att R. på förhand samtyckt till att få reklam från bolaget per telefax. Med hänsyn till det anförda skall förbudsyrkandet bifallas. Förbudet bör dock justeras genom tillägg av orden till fysisk person och orden på förhand så att det bättre ansluter till lagtexten.

Ett förbud skall enligt 19 § MFL förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt. Sådana skäl har inte gjorts gällande i målet.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång är R. berättigad att erhålla ersättning för sina rättegångskostnader. R. har yrkat ersättning med 20 250 kr, varav 15 600 kr avser eget arbete, 600 kr utlägg och 4 050 kr mervärdesskatt på dessa belopp. Såvitt avser R:s ersättningsyrkande har SPC anført att en orimlig tid nedlagts och att det kan ifrågasättas om R. haft några kostnader

för eget arbete i målet. SPC har därför överlämnat till Marknadsdomstolen att bedöma skäligheten av den av R. yrkade ersättningen.

Enligt Marknadsdomstolens mening får med hänsyn till målets omfattning och svårighetsgrad R. anses skäligen tillgodosedd med ett belopp om 10 800 kr för eget arbete i målet. Det yrkade ersättningsbeloppet för utlägg får anses skäligt.

Av handlingarna framgår att R. är redovisningsskyldig för mervärdesskatt. Enligt 1 kap.1 § mervärdesskattelagen (1994:200) skall mervärdesskatt betalas till staten vid sådan omsättning inom landet av varor eller tjänster som är skattepliktig och görs i en yrkesmässig verksamhet. I 2 kap. 1 § samma lag anges att med omsättning av tjänst förstås bl.a. att en tjänst mot ersättning utförs, överlåts eller på annat sätt tillhandahålls någon. R:s egna arbete i målet kan inte anses utgöra omsättning i hans verksamhet. Någon mervärdesskatteplikt föreligger således inte i denna del. Vad gäller yrkandet om ersättning för mervärdesskatt på kostnader för utlägg har R. rätt att göra avdrag för ingående mervärdesskatt i den mån han har erlagt sådan skatt. Eftersom R. sålunda inte har haft någon ersättningsgill kostnad för mervärdesskatt kan hans yrkande om ersättning för sådan skatt inte bifallas.

På Marknadsdomstolens vägnar

Staffan Laurén

Ledamöter: Staffan Laurén, Brita Swan, Per Eklund, Carin Holmquist, Jonas Häckner, Marianne Reuterskiöld och Anders Stenlund. Enhälligt

Sekreterare: Lena Carlberg Johansson